

ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี

Teachers' Opinion Concerning the Roles of School Administrators
Toward Secondary School Accreditation in Prachinburi, Service Area Office 7.

ศศิวิมล ภูมิแดง*
Sasivimon Poomdang*

*นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

*Student of Master of Education in Educational Administration, Ramkhamhaeng University

*Email: sasi_nuycutie@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2555 จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) สถิติทดสอบ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance)

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ด้านมาตรการส่งเสริมด้านการจัดการศึกษา และด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
2. ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน
4. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความคิดเห็น บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research are; 1) To study about teachers' opinions concerning the roles of school administrators toward secondary school accreditation in Prachinburi, service area office 7. 2) To compare teachers' opinions about the role of the school director to the school accreditation of Prachinburi Secondary Education Service Area Office 7, which is divided by gender, educational level, and teaching experience.

The sampling group comes from teachers who teach in the secondary school of Prachinburi Secondary Educational Area Office 7 by the year 2012, about 242 teachers. The instrument of the research was a questionnaire which is about the teacher's opinion to the role of the school director to the school accreditation. This questionnaire was the rating scale style. The statistics analysis employed are; frequency, percentage, $\bar{x}$, SD, t-test and one way analysis of variance.

Findings are as follows:

1) The role of the school director to the school accreditation is in the high level by overall and in all dimensions as follows; the learner quality, the school unique, the educational supporting policy and the contribute of learning community.

2) There is no difference of the teacher's gender opinion about the role of the school director to the school accreditation (at a statistically significant level of .05) except in the contribute of learning community.

3) The difference of the teacher's educational level is not valid to the opinion about the role of the school director to the school accreditation in overall.

4) The difference of the teacher's work experience is not valid to the opinion about the role of the school director to the school accreditation in overall except in the contribute of learning community which is different at a statistically significant level of .05.

Keywords: Opinion, The roles of school administrators, Accreditation

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดหลักการไว้อย่างชัดเจน ที่จะจัดระบบ และโครงสร้างการจัดการศึกษา โดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่เพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ นอกจากนั้น การจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ยังยึดหลักความมีเอกภาพมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งในองค์กรเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันสังคม สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาของไทยมุ่งเน้นในองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) การปฏิรูปหลักสูตร 2) การปฏิรูปการเรียนการสอน 3) การพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา 4) การปฏิรูประบบบริหารและการจัดการ การที่จะให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จตามที่กล่าวไว้ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงาน 5 ประการ คือ 1) กระจายอำนาจบริหาร และการจัดการ 2) ใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือการทำงาน 3) เปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน 4) มีการประกันคุณภาพการศึกษา 5) เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งยุทธศาสตร์อย่างหนึ่งในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพก็คือ การส่งเสริมให้โรงเรียน มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ถือเป็นกลไกของกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่จะสร้างความมั่นใจ และเป็นหลักประกันต่อนักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชน และสังคม ว่าการดำเนินการตามพันธกิจที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้นั้น โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้ผลผลิตการศึกษา คือ

นักเรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามความคาดหวังของผู้ปกครอง ชุมชน และตามมาตรฐานการศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคม จากกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ตอนหนึ่งระบุว่า “การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญในการดำเนินการให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจะเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่แท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, น. 13) จากสภาพปัญหาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขาดแนวทางการบริหารงานเกี่ยวกับประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (ประเสริฐ ศรีอยู่, จุไรโชคประเสริฐ และอรสา โกศลนันทกุล, 2551, น. 1)

จากสภาพดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในประเด็นความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผน และเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา พัฒนาคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา การจัดการศึกษา ปรับปรุง และส่ง

เสริมให้สถานศึกษา สามารถดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้บรรลุประสิทธิภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับผู้เรียน และพัฒนาการปฏิบัติงานของครู และผู้บริหารสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงข้อมูลที่จะเสนอแนะหน่วยงานในระดับสูง ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
2. ทำให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถบริหารงานโดยเฉพาะงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ (2542, น. 6-9) ได้กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อเข้าดำรงตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษานั้นๆ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการจัดการศึกษาการที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เหมาะสมกับความสำคัญที่มีผู้กล่าวถึงได้นั้นผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการบริหารสถานศึกษาอันเป็นหน้าที่ที่รับผิดชอบ กล่าวคือ ต้องทราบ และเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ขอบข่าย และความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมาย ตรงตามความคาดหวังของหน่วยงานที่รับผิดชอบงานบริหารสถานศึกษามีขอบข่ายครอบคลุมทั้ง 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงิน และพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

- กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 4) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ควรสามารถวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา ทั้งจากภายในและภายนอก เพื่อการบริหารจัดการศึกษาในอนาคต บริบททางการศึกษา มี 2 ประเภท คือ
1. บริบทที่เป็นความสัมพันธ์ภายในระบบการศึกษา หรืออาจจะเรียกได้ว่าเป็นพื้นฐานทางการศึกษา ได้แก่ ครู ผู้อำนวยการสถานศึกษา อาคารเรียน งบประมาณ อุปกรณ์การศึกษา เป็นต้น
 2. บริบทที่เป็นผลกระทบจากภายนอก ได้แก่ สังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สิ่งแวดล้อม ประชากรศาสตร์
ความมั่นคงของชาติ เป็นต้น

การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประสิทธิผล เป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารที่ดีต้องบริหาร และจัดการให้องค์การไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งก่อประโยชน์ให้เกิดความพึงพอใจขององค์กร ผู้บริหารมีอาชีพจึงเป็นสิ่งที่มิอยู่ในตัวบุคคล เพียงแต่เริ่มต้นด้วยการทำงานอย่างจริงจังใจจริง และต่อเนื่องบนพื้นฐานของการกำหนดบทบาทของตน ในด้านการเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นคนที่มีวัฒนธรรมของการใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิสัยทัศน์ในกระบวนการต่างๆ บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ของการเป็นผู้นำ และเสียสละ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างภาพประทับใจครั้งแรกเป็นเสน่ห์สูงสุดของการเกิดศรัทธา ซึ่งจะนำพาให้เกิดแรงจูงใจไปสู่จุดมุ่งหมายร่วมกัน ส่งเสริมความเป็นผู้นำด้วยบทบาทของการเป็นนักแก้ไขปัญหาคด้วยความรอบคอบ ใ้ความรู้ ประสบการณ์ ข้อมูลสารสนเทศประกอบ และโลกทัศน์ที่มุ่งส่งเสริมคุณธรรม โดยยึดหลักว่าทำปัญหาใหญ่ให้เป็นปัญหาเล็ก ถือว่าปัญหาหรือข้อขัดแย้งเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนา สำหรับบทบาทที่มีคุณค่าที่บ่งบอกว่าเป็นผู้บริหารมืออาชีพโดยสมบูรณ์การตัดสินใจกล้าเผชิญปัญหา เป็นคนที่มีความผิชอบรู้ว่าสิ่งใดถูก-ผิด, ควร-ไม่ควร, สิ่งต่างๆ เหล่านี้ผสมผสานการบริหารด้วยทฤษฎี และหลักการที่เหมาะสม รวมถึง ประสบการณ์ที่หลากหลายของผู้บริหารเอง การพัฒนาตน การพัฒนาคน และการ พัฒนางาน เป็นลักษณะของผู้บริหารที่มีความกระตือรือร้นแสวงหาความรู้ และข้อมูลต่างๆ เข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่มีความสามารถในการบริหาร และจัดการมีความรู้ และประสบการณ์ที่มีความคิดสร้างสรรค์ เลือกใช้นวัตกรรม และเทคนิควิธี กล้าคิดกล้าทำบนพื้นฐานของความมีจริยธรรม อีกทั้งเปิดโอกาส

ให้ผู้อื่น และผู้ร่วมงานมีส่วนร่วม ในการร่วมคิดร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ เพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก มีเจตคติ ที่ดี ตรงต่อเวลา อุทิศตนและเวลาในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม และมีความเป็นประชาธิปไตย การสร้างทีมงานเป็นบทบาท ที่สำคัญที่ทำให้องค์กรมีความรู้สึกเป็นเจ้าของก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่มุ่งมั่น ในการพัฒนาการสร้างบรรยากาศในองค์กรเป็นพื้นฐานของการส่งเสริมสุขภาพจิตของผู้ร่วมงาน อันจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้บริหารและผู้ร่วมงานมีสุขภาพกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง เพราะสุขภาพจิตที่ดีย่อมมีอยู่ในร่างกายที่สมบูรณ์ เป็นคนที่มีความโอ้อ้อมอารี ส่งเสริมสนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นนักประสานงานที่ดี มีความ สัมพันธ์ กับหน่วยงานอื่น และชุมชน โดยมุ่งหวังผลเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงจะก้าวเข้าสู่ผู้บริหารมืออาชีพ

ดังนั้น การเป็นผู้บริหารมืออาชีพจึงต้องเป็นผู้ที่มีความเฉลียวฉลาดใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์บริหารอยู่บนพื้นฐานของการเข้าใจสถานการณ์ รู้จักการใช้อำนาจก็ต้องรู้จักการใช้ความรักการรู้จักให้ก็ต้องรู้จักอดออม การรู้จักเป็นผู้นำก็ต้องรู้จักการเป็นผู้ตาม จึงจะเป็นผู้นำ และเป็นผู้บริหารมืออาชีพที่สมบูรณ์

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารที่ดี จะต้องเป็นผู้ดำเนินการปฏิบัติหน้าที่บริหารงานจนเกิดเป็นประสิทธิผลที่ดีให้องค์การ และจัดการให้องค์การไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งก่อประโยชน์ให้เกิดความพึงพอใจขององค์กร มีการทำงานอย่างจริงจัง ใจจริง และต่อเนื่องบนพื้นฐานของการกำหนดบทบาทของตนในด้านการเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นคนที่มีวัฒนธรรมของการใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิสัยทัศน์ในกระบวนการต่างๆ มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ของการเป็นผู้นำ และเสียสละ

การสร้างศรัทธา ซึ่งจะนำไปให้เกิดแรงจูงใจไปสู่จุดมุ่งหมายร่วมกัน เป็นนักแก้ไขปัญหาด้วยความรอบคอบใช้ความรู้ประสบการณ์ใช้ข้อมูลสารสนเทศประกอบการบริหาร และมุ่งส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการบริหาร และการจัดการ

2. แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตามมาตรา 48 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าเป็นการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น. 3) ได้กำหนดยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่า สถานศึกษาจะต้องมีการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำด้านการจัดการเรียนรู้ อย่างมีอาชีพ มีการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ รวมทั้งมีการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ ซึ่งจากกิจกรรมต่างๆที่กล่าวมา สามารถจัดแบ่งปัจจัยที่สะท้อนคุณภาพการศึกษาได้เป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน
2. ด้านการจัดการศึกษา

3. ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

4. ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

5. ด้านมาตรการส่งเสริม

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2555 จำนวนทั้งหมด 637 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi stage random sampling) โดยเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (อ้างใน คณาจารย์ภาควิชาการประเมินและการวิจัย, 2555, น. 100) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวน 242 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ชุดถามความคิดเห็นของครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เกี่ยวกับเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี ลักษณะ

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ซึ่งข้อคำถามเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน
- 2) ด้านการจัดการศึกษา
- 3) ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
- 4) ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา
- 5) ด้านมาตรการส่งเสริม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ชุดถามความคิดเห็นของครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เกี่ยวกับเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ซึ่งข้อคำถามเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน
จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านการจัดการศึกษา
จำนวน 20 ข้อ
3. ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
จำนวน 10 ข้อ
4. ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา
จำนวน 10 ข้อ

5. ด้านมาตรการส่งเสริม
จำนวน 10 ข้อ
- รวม จำนวน 60 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ซึ่งดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามนำมาแจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอนวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของประคอง กรรณสูตร (2537, น. 77) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพด้านเพศและวุฒิการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนประสมการณการทำงานใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way analysis of variance) หากพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffé)

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนเห็นว่าผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ด้านมาตรการส่งเสริมด้านการจัดการศึกษา และด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ตามลำดับ
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรีโดยจำแนกตามเพศวุฒิการศึกษาและประสมการณการทำงาน ปรากฏดังนี้

- 2.1 ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 2.2 ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน
- 2.3 ครูผู้สอนที่มีประสมการณการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพของผู้เรียน, ด้านการจัดการศึกษา, ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้, ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริม โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงดำเนินการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีระบบ และเป็นที่

ประจักษ์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม
พ.ศ. 2545 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษา
ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็น
มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ
(สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้น
ฐาน, 2554, น. 5) ซึ่งผู้บริหารสถาน
ศึกษานั้น ถือเป็นกลไกหลักของการ
บริหารสถานศึกษาในการสร้าง และ
พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มี
ประสิทธิภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้น
พื้นฐาน

2. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
- 2.1 ด้านคุณภาพของผู้เรียน ผลการวิจัยโดย
ภาพรวม พบว่า บทบาทของผู้บริหาร
สถานศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียน อยู่
ในระดับมาก โดยเฉพาะการเสนอแนะให้
ครูจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่
หลากหลาย แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหาร
สถานศึกษามีส่วนช่วยในการส่งเสริม
สนับสนุนให้ครูผู้สอนพัฒนาศักยภาพการ
จัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความ
สามารถของผู้เรียน และมีประสิทธิภาพ
ส่งผลให้ผู้เรียน มีคุณภาพตามไปด้วย
การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ถือเป็น
เป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา โดย
เน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ ได้แก่ เป็นคนดี คนเก่ง และม
ีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการ
เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอน ควรเลือก
ใช้วิธีการที่หลากหลายตามความเหมาะสม
กับผู้เรียน และบริบทของสถานศึกษา

สอดคล้องกับนโยบายสถานศึกษา 3D
ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นให้
สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้
เรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 3 ด้าน
(3D) คือ Democracy ยึดมั่น
ประชาธิปไตย Decency มีคุณธรรม
ความเป็นไทย และ Drug-Free ห่างไกล
ยาเสพติด (สำนักกิจการพิเศษสำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 3)
ซึ่งสอดคล้องกับสหชัย วันทอง (2553)
ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง
บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้
บริหารกับคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า ผู้
บริหารสถานศึกษา มีระดับการปฏิบัติ
ตามบทบาทการบริหารงานวิชาการ อยู่
ในระดับมาก

2.2 ด้านการจัดการศึกษา ผลการวิจัยโดยรวม
พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
ด้านการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก
โดยเฉพาะการวางแผนและกำหนด
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
อย่างชัดเจน การวางแผนเป็นเครื่องมือ
สำคัญในการกำหนดทิศทางในการปฏิบัติ
งาน รวมทั้งยังเป็นการขจัดปัญหาที่อาจ
จะเกิดขึ้นในการดำเนินงาน ปรับสภาพ
ปัจจุบันให้เป็นสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่ง
สอดคล้องกับบันลือ พลมาลา (2548) ได้
ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
อ่างทอง พบว่า บทบาทของผู้บริหาร

สถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู
วิชาการ ในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่
ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการ
ดำเนินงานการจัดการศึกษาจำเป็นต้องมี
การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ
รวมทั้งวางแผนการจัดการศึกษาที่
ครอบคลุมทั้งมาตรฐานการศึกษาทุกรูป
แบบ ทุกระดับ เพื่อให้หน่วยงานที่
เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาสามารถจัดการ
ศึกษาอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐานเป็น
ไปในทิศทางเดียวกัน

- 2.3 ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ผล
การวิจัยโดยรวม พบว่า บทบาทของผู้
บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างสังคม
แห่งการเรียนรู้ในระดับมาก โดยเฉพาะการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา และชุมชน
แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา
บริหารงานโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียน, ครู,
บุคลากรทางการศึกษา และชุมชนได้มี
ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ยัง
มีการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ระหว่างสถานศึกษา และชุมชน ส่งผลให้
เกิดการสร้างความรู้ใหม่ๆ และนวัตกรรม
ใหม่ๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับการ
จัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน รวมทั้ง
เป็นการลดช่องว่างในการเกิดปัญหา
หรืออุปสรรคการบริหารจัดการศึกษา
ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้อง
กับนิติพงษ์ ยาวโธสง (2554) ได้ศึกษา
เกี่ยวกับความสัมพันธ์ความเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้กับผลการประเมิน
คุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ของสถาน
ศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.4

เพชรบุรี เขต 1 ผลการวิจัยโดยภาพรวม
พบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก
ทุกด้าน

ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ผลการ
วิจัยโดยภาพรวม พบว่า บทบาทของผู้
บริหารสถานศึกษาด้านอัตลักษณ์ของ
สถานศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะ
บริหารจัดการสถานศึกษาจนสามารถ
สร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษาได้ แสดง
ให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความ
สามารถในการพัฒนาสถานศึกษาให้มี
ลักษณะเฉพาะที่เป็น ตัวตนของสถาน
ศึกษา หรือกลุ่มสถานศึกษา ที่สอดคล้อง
กับเจตนารมณ์ในการจัดตั้งสถานศึกษา
หรือลักษณะโดดเด่นของสถานศึกษา มี
การบริหารจัดการที่เน้นความสำเร็จของ
ผู้เรียนจนเป็นที่ยอมรับของสถานศึกษา
และชุมชน โดยการบริหารจัดการ
ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด และคุ้มค่า
สอดคล้องกับบริบทวิถีชีวิตของชุมชน ซึ่ง
สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น. 7) ที่
กล่าวว่า สถานศึกษาแต่ละแห่งมีชั้น
ตอนการวิเคราะห์ความเป็นมาของสถาน
ศึกษา หรือบริบทของสถานศึกษา โดย
คำนึงถึงการพัฒนาคุณลักษณะของผู้
เรียนเป็นการเฉพาะของตนเอง อัต
ลักษณ์โดดเด่นของผู้เรียน ดังนั้น สถาน
ศึกษาจึงจัดกิจกรรม โครงการที่เป็นจุด
เน้น หรือโดดเด่นของสถานศึกษา ซึ่ง
สถานศึกษาปฏิบัติงานจนเป็นที่ยอมรับ
จากบุคคลทั้งในชุมชนและสังคม

- 2.5 ด้านมาตรการส่งเสริม ผลการวิจัยโดยภาพรวม พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านมาตรการส่งเสริม อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมพร้อมรับการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนัก และตื่นตัว เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา โดยที่การจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนนั้น เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยใช้กลไกความร่วมมือด้านการศึกษาในการสร้างอาเซียนสู่การเป็นประชาคมที่มีความมั่นคงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม การศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ เพื่อสร้างอนาคตที่รุ่งเรืองในภูมิภาคอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับเอกราช อะมะวัลย์ (2554) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปีพ.ศ.2558 พบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาต่อเป็นประชาคมอาเซียน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านความเข้าใจ เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 2) ปัจจัยศักยภาพบุคลากร ที่ต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่เหมาะสม 3) ปัจจัยคุณภาพมาตรฐาน เพื่อให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกัน
3. ผลการเปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี

จำแนกตามเพศ, วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ผลการวิจัย พบว่า

- 3.1 ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพถือเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษา ซึ่งจะมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี ดังนั้นครูผู้สอนทุกคนควรมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความจำเป็น, ความสำคัญของการประกันคุณภาพเป็นอย่างดี นอกจากนี้ในส่วนของการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น จะเน้นการมีส่วนร่วมของครู, บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อที่ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา พร้อมทั้งตรงตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ส่งผลให้ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับอารีญาภรณ์ ชา-รัมย์ (2554) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนลำปลายมาศ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า ครูในกลุ่มโรงเรียนลำปลายมาศ 8 มีความพึงพอใจ

ต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
ของผู้บริหาร จำแนกตามเพศ โดยภาพ
รวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ ที่ระดับ .05

3.2 ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร
สถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา โดยภาพรวม และ
รายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากครู
ผู้สอนส่วนใหญ่ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้
ที่มีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง
ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทการ
บริหารงานเชิงประจักษ์จนเป็นที่ยอมรับ
ของครู และบุคลากรภายในสถานศึกษา
โดยการบริหารงานจะมีการดำเนินงาน
เป็นขั้นตอน มีการเตรียมความพร้อม
การวางแผน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย
ที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังมีการนิเทศ
ติดตาม และประชุมร่วมกันระหว่างผู้
บริหารสถานศึกษากับ และบุคลากร
ภายในสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง เพื่อ
เป็นการสร้างความเข้าใจ และลดปัญหา
ภายในองค์กร รวมทั้งเน้นให้ครูทุกคนได้
ลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง จนเกิด
ทักษะ และเข้าใจงานในหน้าที่เป็นอย่างดี
ซึ่งสอดคล้องประเสริฐ ศรีอยู่, จุไร โชค-
ประสิทธิ์ และอรสา โกศลนันทกุล
(2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการ
ประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียนใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ปราจีนบุรี พบว่า ครู และผู้บริหารที่มีวุฒิ
การศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัญหาการประกันคุณภาพภายนอกของ

โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาปราจีนบุรีไม่แตกต่างกัน ทั้งโดย
รวม และรายด้าน

3.3 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร
สถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและราย
ด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการสร้าง
สังคมแห่งการเรียนรู้ที่แตกต่างอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความ
คิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารที่มีต่อการ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 7 จังหวัด ปราจีนบุรีเป็นรายคู่ จำแนก
ตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า
ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน
5-10 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหาร
ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสูง
กว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน
น้อยกว่า 5 ปี ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การ
ทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อบ
ทบาทผู้บริหารในการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาสูงกว่าครูผู้สอนที่มี
ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปีอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจาก
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็น
กลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นครูจึงมีบทบาท
สำคัญในการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาอย่างเต็มตามศักยภาพ
และตรงตามความเหมาะสมของผู้เรียน และ
บริบทของสถานศึกษา นอกจากนี้กระทรวง
ศึกษาธิการได้กำหนดกรอบแนวทางการ

ปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ และ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้สถานศึกษาดำเนินการที่ชัดเจน จึงส่งผลให้ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่าง กันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันนั้น ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานมาก จะมีการสังสมประสบการณ์ต่างๆ ได้มีประสิทธิภาพมากกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า จึงส่งผลให้มีความคิดเห็นแตกต่างกัน สอดคล้องกับบุญจรรย์ ศรีอารัย (2554) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพและการศึกษาคุณธรรมหนองกรด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพและการศึกษาคุณธรรมหนองกรด ที่มีประสบการณ์การทำงานต่าง กัน มีความเห็นต่อการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพและการศึกษาคุณธรรมหนองกรด โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี อยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามี

ความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายังมีบทบาทในการจัดสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน และชุมชน แต่มีบางด้านที่ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน ผู้บริหารควรมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย หรืออาจจัดประกวดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ภายในสถานศึกษา
2. ด้านการจัดการศึกษา ผู้บริหารควรมีบทบาทในการเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการที่ดี ซึ่งหมายถึงการวางตัวที่เป็นกันเอง เพื่อให้ครูผู้สอนเข้าถึงได้ง่าย ถ้าหากจะปรึกษาหรือขอคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
3. ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารควรมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีบทบาทในการนำผลการประเมินจากหน่วยงานต่างๆ มาวิเคราะห์ ปรับปรุง รวมทั้งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
5. ด้านมาตรการส่งเสริม ผู้บริหารควรมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรม หรือโครงการต่างๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- คณาจารย์ภาควิชาการประเมินและการวิจัย. (2555). วิจัยและสถิติทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- นิติพงษ์ ยาวไรสง. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- นุจริย ศรีอภัย. (2554). ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพและการศึกษาคุณธรรมหนองกรด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บันลือ พลมาลา. (2548). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ประคอง กรรณสูตร. (2537). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเสริฐ ศรีอยู่, จุไร โชคประเสริฐ, และอรสา โกศลนันทกุล. (2551). ปัญหาการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 1. วารสารบัณฑิตศึกษา, 2(3), 1-10.
- สหชัย วันทอง. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาททางวิชาการของผู้บริหารกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- อารีญาภรณ์ ชารัมย์. (2554). ความพึงพอใจของครูต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนลำปลายมาศ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เอกราช อะมะวัลย์. (2554). ศึกษาเรื่องการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.